

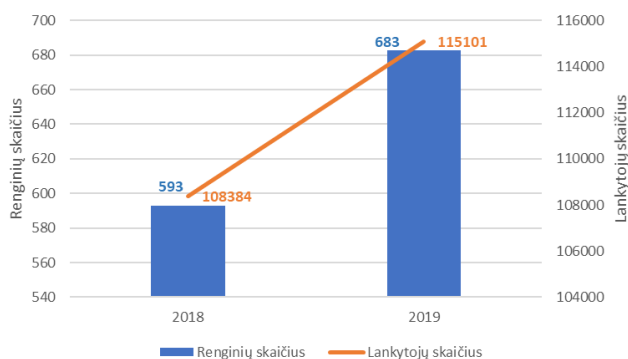
KULTŪROS CENTRAI

Daugiafunkcinių kultūros centrų pagrindiniai veiklos tikslai – plėtoti kultūrinę, švietėjišką ir informacinę veiklą, atsižvelgiant į vietos bendruomenės visų amžiaus grupių laisvalaikio užimtumo poreikius, inicijuoti, rengti ir įgyvendinti kultūrinius, meninius, edukacinius projektus bei programas, išlaikyti ir tęsti krašto tradicijas, puoselėti etnokultūrą bei mėgėjų meną, organizuoti profesionalaus meno sklaidą.

Vilniaus rajono daugiafunkcinės kultūros centrinės įstaigos įsikūrusios Nemenčinėje (NDKC) ir Rudaminoje (RDKC), kiekvienas centras administruoja po 14 skirių išsibarsčiusių po visą rajoną.

Tenkinant Vilniaus rajono gyventojų kultūrinius poreikius, puoselėjant šio krašto etnines tradicijas, papročius, sudarant sąlygas visos bendruomenės narių kultūrinių įgūdžių ir kultūrinės patirties ugdymuisi Kultūros centruose 2019 m. suorganizuota 683 renginių, kuriuose apsilankė virš 115 tūks. lankytojų. Palyginus su 2018 m. duomenimis – renginių skaičius išaugo 6 proc., o lankytojų skaičius 15 proc.

1 pav. Daugiafunkcinių kultūros centrų (NDKC ir RDKC) renginių ir lankytojų skaičius 2018-2019 m.

2019 m., dėka ilgamečio ir nuolatinio kultūros ir tradicijų puoselėjimo bei rėmimo, Vilniaus r. kultūrinis gyvenimas išsiskyrė jubiliejų gausa.

30-ies metų veiklos jubiliejų minėjo:

- Vokalinis kolektyvas „Jezioranka“.
- Liaudies šokių ir dainų kolektyvas „Rudomianka“.
- Folklorinis kolektyvas „Sužanianka“.
- Dainų ir šokių ansamblis „Zgoda“

20-ies metų veiklos jubiliejų minėjo:

- Šokių kolektyvas „Dalina“.

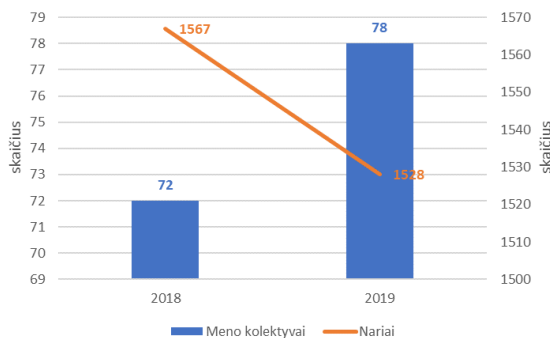
15-kos metų veiklos jubiliejų minėjo:

- Liaudiškų šokių kolektyvas „Perla“.

10-ties metų veiklos jubiliejų minėjo:

- Vokalinis kolektyvas „Bujwidzianka“

Šiais metais meno kolektyvų šeima pagausėjo 6 kolektyvais. Dalyvių skaičius juose sumažėjo nežymiai 2,5 proc.

2 pav. Daugiafunkcinių kultūros centrų (NDKC ir RDKC) meno kolektyvų ir jų narių skaičius 2018-2019 m.

KOLEKTYVŲ PASIEKIMAI MENO IR KULTŪROS SRITYJE

Rudaminos daugiafunkcinio kultūros centro 10 meno kolektyvų sėkmingai dalyvavo 5 tarptautiniuose ir 3 respublikiniuose konkursiniuose festivaliuose.

Dainų ir šokių ansamblis „Zgoda“ – I vieta, I Tarptautiniame jaunimo folkloro festivalyje Indijoje.

3 pav. Dainų ir šokių ansamblis „Zgoda“, I Tarptautiniame jaunimo folkloro festivalyje Indijoje.

Lietuvių liaudies šokių kolektyvas „Žiogeliai“ – III vieta, Tarptautiniame šokių festivalyje-konkurse „Baltic Amber Seinai 2019“ Lenkijoje.

Liaudies šokių kolektyvas „Halas“ - laureato diplomai, Tarptautiniame festivalyje „Alegria“ Ispanijoje ir VIII respublikinio vaikų ir jaunimo liaudies kūrybos atlikėjų konkurse „Tradicijų paveldėtojai. II laipsnio diplomai, Tarptautiniame šokių festivalyje "Baltic Amber Jūrmala 2019" Latvijoje.

Šokių kolektyvas "Kropelki" - I laipsnio diplomai, Tarptautiniame šokių festivalyje "Baltic Amber Jūrmala 2019" Latvijoje.

Šokių kolektyvas "Malwy" - II laipsnio diplomai, Tarptautiniame šokių festivalyje "Baltic Amber Jūrmala 2019" Latvijoje.

Šokių kolektyvai „Power“ – I vieta, „Original“ - II vieta, „Bim Bam“ –III vieta šokių konkurse „Šok ir gyvenk 2019“.

Šokių kolektyvai „Original“ ir „Power“ II vieta, vaikų, jaunimo ir suaugusių baletu ir šiuolaikinio šokio festivalyje „Dance Box 2019“.

Dainų ir šokių ansamblis „Jawor“ dalyvavo akcijoje „Protėvių kapus apsaugok nuo užmaršties“, Lenkijoje.

PROJEKTINE VEIKLA

Kultūros centrai taip pat aktyviai dalyvauja konkursinėje projektinėje veikloje. Realizuoti projektai orientuoti į liaudies kultūros populiarinimą, domėjimąsi menu, gyventojų užimtumą. Daugumos projektinių renginių pagrindinis tikslas – įtraukti visuomenę į kultūrinę veiklą, ypač pritraukti jaunimą. Projektai yra skirti mėgėjų meno kolektyvų populiarinimui. 2019 m. buvo įgyvendinti 7 projektai, kuriems finansavimas buvo skirtas iš Lenkijos ir Lietuvos fondų: Fundacija „Pomoc Polakom na Wschodzie“, Bendruomenė „Wspólnota Polska“, Lenkijos Respublikos ambasada Lietuvoje ir Lietuvos Kultūros Taryba. Bendra įgyvendintų projektų vertė sudarė 28 780,00 EUR.

VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS CENTRINĖ BIBLIOTEKA

Vilniaus rajono skaitytojus aptarnauja 43 bibliotekos. 2019 m. LR Kultūros ministerija spaudiniams įsigyti skyrė 81812 Eur.

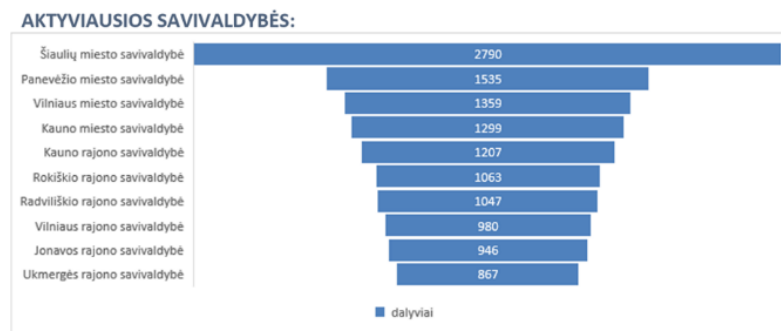
Rajono bibliotekose dirbama pagal Lietuvos integralią bibliotekų informacijos sistemą (LIBIS), kuri suteikia galimybę Vilniaus rajono savivaldybės Centrinės bibliotekos ir struktūrinių padalinių skaitytojams naudotis vieningu skaitytojo bilietu ir katalogu visose šalies bibliotekose, kurios naudoja LIBIS.

Nuo 2018 m. Centrinė biblioteka dalyvauja Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos vykdomame projekte „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“. Projekto tikslas - plėtoti ir atnaujinti viešosios prieigos kompiuterių ir interneto infrastruktūrą viešosiose bibliotekose, sudarant sąlygas gyventojams dalyvauti skaitmeninių kompetencijų ugdymo ir vietos skaitmeninio turinio kūrimo bei kitose skaitmeninės informacijos iniciatyvose. Pagrindinės veiklos šiems tikslams įgyvendinti – mokymai:

4 pav. Projekto „Gyventojų skatinimas išmaniai naudotis internetu atnaujintoje viešosios interneto prieigos infrastruktūroje“ veiklos ir rezultatai.

Įvertinus projekto įgyvendintas veiklas, Vilniaus rajono savivaldybės biblioteka yra tarp 10 aktyviausių Lietuvos savivaldybių bibliotekų:

5 pav. aktyviausios Lietuvos savivaldybių bibliotekos.

MUZIEJAI

Nuo XIX am. puoselėjama Vilniaus krašto verbų rišimo tradicija 2019 m. papildė Nematerialaus kultūros paveldo vertybių sąvadą. Ši tradicija įgavo nacionalinį statusą, jos veiklos tampa prioritetinėmis skiriant valstybės ar savivaldybių paramą, taip pat stiprės vertybių saugotojų bendruomenių prierašumas prie savo aplinkos, visuomenės sąmoningumas, atsiranda daugiau galimybių darniai plėtrai, tradicijų, žinių, pasaulėvokos pritaikymui tiek žmogaus, tiek valstybės gyvenime. Šių tradicijų ištakos yra šiaurės vakarų kryptimi nuo Vilniaus Sudervės link - Čekoniškių, Platiniškių, Leičių, Vilkeliškių, Prapuolių, Naujakiemio, Pūstalankio, Salotės, Grovių, Gelažių, Zujūnų, Lapaučiškių, Kopyčninkų, Rastinėnų, Kriaučiūnų kaimuose. Verbos yra ne tik Velykų šventės atributu bet ir užima reikšmingą Kaziuko mugės dalį, yra Lietuvos vizitinė kortelė užsienyje. Suteiktas įvertinimas įpareigoja ir toliau uoliai puoselėti šią tradiciją. Pagrindiniai tradicijos saugotojai ir teikėjai yra Vilniaus krašto tautodailininkų-meno kūrėjų bendrija, Maišiagalos amatų centras, Čekoniškių verbų ir buities seklyčia.

6 pav. Nematerialaus kultūros paveldo vertybės Vilniaus krašto verbų tradicijos sertifikatas.

2019 m., Vilniaus krašto etnografinio muziejaus darbuotojai, aktyviai rinko medžiagą Vilniaus krašto švietimo muziejaus ekspozicijoms. Metų bėgyje buvo nuskenuota 900 skaitmeninių bylų (nuotraukos, dokumentai), nufotografuoti 78 skaitmeniniai vaizdai, surinkti 73 leidiniai bei 90 daiktų.

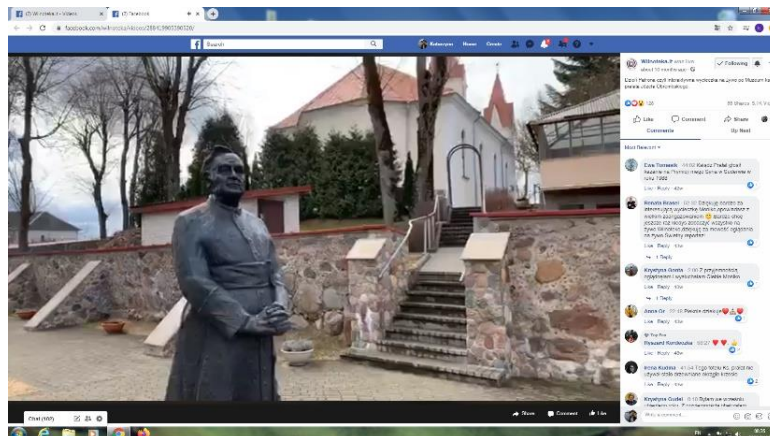

7 pav. Skaitmeninės eksponatų fotografija. Javcevo k. (prie Sužionių) 4 klasės mokiniai su mokytoja Aleksandra Olechnovič, 1953-1954 m.

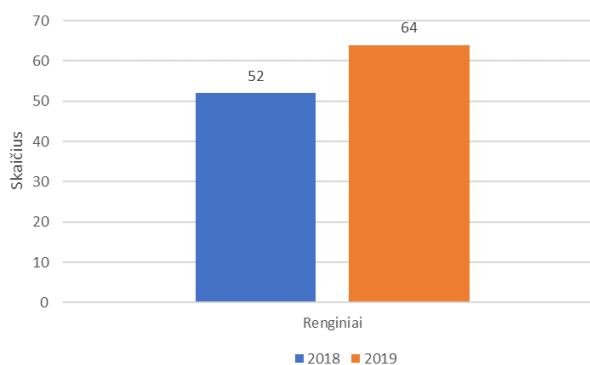
8 pav. Ekspонатas „Skaičiuotuvai“, XX amž. II p.

Kunigo prelado Juzefo Obrembskio muziejus, kartu su TV „Wilnoteka“, muziejaus globėjo dienos proga parengė virtualų apsilankymą muziejuje. Per 10 mėn. virtualiai muziejų aplankė virš 5 000 lankytojų.

7 pav. Virtualios kelionės akimirka FB paskyroje.

Vilniaus krašto etnografinis ir Vladislavo Sirokomlės muziejai vykdydami švietėjišką, tradicijų puoselėjimo ir muziejinę veiklą organizuoja įvairaus pobūdžio renginius bei dalyvauja kitų įstaigų organizuojamuose renginiuose. 2019 m. muziejuose buvo suorganizuota 23 proc. daugiau renginių palyginus su 2018 m.

9 pav. Muziejų (Vilniaus krašto etnografinio ir Vladislavo Sirokomlės muziejų) organizuotų renginių skaičius 2018-2019 m.

PROJEKTINĖ VEIKLA

Muziejai dalyvauja konkursinėje projektinėje veikloje. Pagrindiniai įgyvendinamų projektų tikslai plėtoti, išsaugoti ir pristatyti kultūros paveldą. 2019 m. Vilniaus krašto etnografinis muziejus buvo įgyvendinti 7 projektai, kuriems finansavimas buvo skirtas iš Lenkijos ir Lietuvos fondų: Fundacija „Pomoc Polakom na Wschodzie“, Bendruomenė „Wspólnota Polska“ ir Vilniaus rajono Vietos veiklos grupės vietos plėtros strategijos II prioriteto priemonę „Kultūros savitumo ir tradicijų išsaugojimas, gyventojų aktyvumo ir pilietiškumo skatinimas, bendrų iniciatyvų rėmimas“. Bendra įgyvendintų projektų vertė sudarė 26 427,00 EUR.

TURIZMAS

Didinant kultūros ir gamtos paveldo objektų žinomumą ir lankomumą bei plėtojant rajono turizmo infrastruktūrą, savivaldybė 2019 m., kartu su partneriais Šalčininkų rajono ir Švenčionių rajonų savivaldybių administracijomis, įgyvendino projektą Nr. 05.4.1-LVPA-R-821-01-0001 „Pietryčių Lietuvos turizmo maršrutas“. Projektas įgyvendintas pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programą. Projektą planuota bendra vertė – 299.567,36 Eur. Savivaldybės biudžeto lėšos (15 proc.) – 13.228,37 Eur; Vilniaus rajono nauda 88.189,12 Eur, iš jų ES lėšos (85 proc.) – 74.960,75 Eur. Projekto lėšomis Vilniaus rajone paženklinėti 23 lankytini objektai įrengiant 48 informacinius kelio ženklus ir 12 turizmo informacijos stendų pritaikytu silpnaregiams.

10 pav. Informacinis kelio ženklas.

11 pav. Išmanusis informacinis stendas.

12 pav. Taktilinis informacinis stendas.

Vilniaus rajono Turizmo informacijos centras kartu su partneriais Lietuvos žmonių su negalia sąjunga ir Lietuvos Kultūros Taryba įgyvendino projektą „Lietuvos kultūros paveldas prieinamas visiems“ Nr. 05.4.1 –LVPA-V-808, pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir pritaikymas prie klimato kaitos“ įgyvendinimo priemonę „Prioritetinių turizmo plėtros regionų e-rinkodara“. Projekto metu sukurtas turistinis maršrutas „Vilniaus rajonas. Turistinis maršrutas prieinamas visiems“.

VILNIAUS RAJONAS

TURISTINIS MARŠRUTAS PRIEINAMAS
VISIEMS

TOURIST ROUTES ACCESSIBLE TO
EVERYONE

13 pav. Leidinys „Vilniaus rajonas. Turistinis maršrutas prieinamas visiems”.

2019 m. pradėtas įgyvendinti tarptautinis projektas „Atraskime regionų šaknis iš naujo“ Nr. ENI-LLB-1-108, pagal 2014-2020 metų Europos kaimynystės priemonės Latvijos, Lietuvos ir Baltarusijos bendradarbiavimo per sieną programos prioritetą – vietos kultūros skatinimas ir istorinio paveldo išsaugojimas, finansavimo sutartis. Vilniaus rajono savivaldybės administracija projektą įgyvendina su partneriais: Žiemgalos planavimo regionas (LV) (pagrindinis partneris,), Polocko vykdomojo komiteto, Švietimo, sporto ir turizmo skyrius (BY), Neretos savivaldybė (LV), Jekabpilio miesto savivaldybė (LV), Rokiškio krašto muziejus (LT). Vienas iš pagrindinių projekto tikslų yra vystyti ir skatinti kultūros ir istorijos paveldą kaip ilgalaikį kultūrinio turizmo traukos objektą.

Projektą finansuoja Europos Sąjunga: bendra projekto vertė sudaro 1 031 590,97 Eur, iš jų Europos Sąjungos lėšos – 90 proc. (92 8431,87 Eur), 10 proc. sudaro partnerių lėšos. Vilniaus rajono savivaldybės biudžeto lėšos – 15 299,76 Eur (nauda 152 997,60 Eur). Projekto trukmė 2019-2021 m.

Įgyvendinant projektą 2019 m. įvykdytos veiklos:

Vladislavo Sirokomlės muziejuje vyko pleneras „Dainos iš močiutės skrynios“. Jo tikslas – populiarinti liaudės dainas panaudojant netradicinį būdą – tapybą.

14 pav. Plenero „Dainos iš močiutės skrynios“ akimirkos.

Vilniaus rajono amatininkai ir ansamblis „Verdenė“ dalyvavo Polocko (BY) tarptautiniame festivalyje „Kelias nuo vikingų iki graikų“. Festivalis skirtas Baltarusijos, Latvijos ir Lietuvos viduramžių istoriniam ir kultūriniam paveldui, seniesiems amatams populiarinti, turizmui vystyti.

15 pav. Ansamblis „Verdenė” Polocko (BY) tarptautiniame festivalyje „Kelias nuo vikingų iki graikų”.

2019 m. palyginti su 2018 m. duomenimis, turistų, apsilankiusių Vilniaus rajono turizmo ir informacijos centre sumažėjo 5 proc. Turistų iš užsienio valstybių sumažėjo 21 proc. (1 lentelė). Nagrinėjant lankytojus pagal šalis – didžiausias kiekis turistų atvyksta iš Lenkijos ir Baltarusijos Respublikų.

1. Lentelė. VRTIC lankytojai 2017-2019 m. (sudaryta VRTIC)

Vertinimo kriterijus	2017	2018	2019
Bendras lankytojų skaičius	3 493	5 436	5 162
Vietinių turistų skaičius	3 183	5 102	4 898
Užsienio turistų skaičius	310	334	264

Analizuojant populiariausių Vilniaus r. traukos objektų lankomumą, didžiausių lankytojų skaičiumi išsiskiria Europos parkas. Aukštais lankomumo rodikliais pasižymi taip pat Vladislavo Sirokomlės muziejus, Liubavo dvaro muziejus, Maišiagalos tradicinių amatų centras, Neries regioninis parkas - Lankytojų centras, Kun. Prelato Juzefo Obremskio muziejus, Vilniaus krašto etnografinis muziejus.

16 pav. Vilniaus r. populiariausių traukos objektų lankomumas vasaros mėn., 2019 m.

SPORTAS

Vilniaus rajono savivaldybė organizuodama sporto veiklą didžiausią dėmesį skiria fizinio aktyvumo paslaugų prieinamumui kuo didesniai rajono gyventojų skaičiui. Pagrindinis tikslas yra judėjimo bei sporto populiarinimas skirtingose amžiaus grupėse, keičiant nedidelių kaimiškų vietovių žmonių požiūrį į sveiką bei aktyvią gyvenseną. Šiam tikslui pasiekti yra pasirinktas dviejų krypčių sporto propagavimo modelis.

Pirmoji kryptis – Vilniaus rajone veikia sporto mokykla (VRSSM), kurios lankymas yra nemokamas. Joje kultivuojamos įvairios 10 sporto šakų (biatlonas, boksas, futbolas, imtynės, lengvoji atletika, slidinėjimas, stalo tenisas, šaudymas, tinklinis, žolės riedulys). VRSSM auklėtiniai sudaro pagrindą Vilniaus rajono vaikų, jaunučių ir jaunių rinktinėse, kurios garbingai atstovauja savo rajoną šalies bei tarptautinėse varžybose.

Antrosios krypties tikslas – Vilniaus rajono įvairaus amžiaus gyventojų domėjimosi sportu didinimas, sveikos gyvensenos propagavimas organizuojant fizini aktyvumą ir neprofesionalaus sporto bei rekreacijos renginius.

2019 metais Vilniaus rajono savivaldybė organizavo 31 sporto renginių. Tai 35% daugiau palyginus su 2018 metais (2018 m. - 20 renginių). Didžiausio susidomėjimo ir dalyvių bei žiūrovų dėmesį susilaukė: XII Vilniaus rajono Gedimino slidinėjimo maratonas, MTB dviračių maratonas „Wilia“, bėgimo varžybos Nemenčinės miesto gatvėmis, Vilniaus rajono sporto seniūnijų žaidinės, Vilniaus rajono kroso pirmenybių varžybos, Vilniaus rajono neįgaliųjų sporto šventė „Sportas ir mes“, futbolo, tinklinio, krepšinio, stalo teniso, žolės riedulio sporto varžybos Vilniaus rajono merės taurei laimėti bei kiti sporto renginiai.

17 pav. MTB dviračių maratonas „Wilia“, 2019 m., nuot. Marek Kulikowski

18 pav. XII Vilniaus rajono Gedimino slidinėjimo maratonas, 2019 m.

2020 metais savivaldybės svarbiausiais prioritetais sporto srityje išlieka jaunimo užimtumo, fizinio aktyvumo, sveikos gyvensenos ir aktyvaus judėjimo skatinimas.